

Prijsontwikkeling Curaçao 2014

Solange Bomberg

Inleiding

In dit artikel wordt een beeld geschetst van de consumentenprijsontwikkeling van Curaçao in 2014. Waar nodig wordt deze vergeleken met de consumentenprijsontwikkeling in voorgaande jaren. Tevens wordt de consumentenprijsontwikkeling per bestedingscategorie¹ nader belicht. Verder wordt stilgestaan bij een aantal internationale aspecten die mogelijkerwijs de consumentenprijsontwikkeling op ons eiland beïnvloeden en wordt het inflatieniveau van Curaçao in 2014 vergeleken met het inflatieniveau in andere landen.

Dit artikel is opgebouwd uit de volgende paragrafen:

- Inleiding;
- Methodologie en Definities;
- Prijsontwikkeling Curaçao december 2014;
- Prijsontwikkeling en inflatie Curaçao 2014 nader bezien vanuit tijdsperspectief en per bestedingscategorie;
- Relatieve bijdrage van de negen bestedingscategorieën aan de inflatie op Curaçao in 2014;
- Inflatie Curaçao 2014 nader bezien vanuit internationaal perspectief;
- Samenvatting, aanbeveling en vooruitblik.

Door te kijken naar de prijsontwikkeling van Curaçao in 2014 in tijdsperspectief, vanuit de invalshoek van bestedingscategorieën en vanuit internationaal perspectief, beoogt dit artikel om enig inzicht te verschaffen in de prijsontwikkeling in ons land gedurende het jaar 2014.

¹ Zie paragraaf “Methodologie en definities”.

Methodologie en definities

Algemeen

Het Centraal Bureau voor de Statistiek van Curaçao (CBS) houdt zich bij het berekenen van de Consumentenprijsindex (CPI², "Consumer Price Index") en de inflatie aan internationale statistische richtlijnen en methodieken.

In deze paragraaf zullen een aantal begrippen en methodologische aspecten die van belang zijn voor het doel van dit artikel nader worden belicht. Dit geschiedt in alfabetische volgorde.

Bestedingscategorieën

De negen bestedingscategorieën die voor de CPI worden gehanteerd zijn achtereenvolgens:

- Voeding;
- Dranken en rookwaren;
- Kleding en schoeisel;
- Wonen;
- Woninginrichting en huisraad;
- Gezondheidszorg;
- Vervoer en communicatie;
- Recreatie, educatie en cultuur;
- Overige goederen en diensten.

Aan de hand van het budgetonderzoek wordt een representatieve, marktconforme en gebalanceerde consumptiemandje samengesteld en wordt tevens het relatieve aandeel (de zogenaamde gewichten) van alle producten en diensten en alle bestedingscategorieën in de totale bestedingen van de consument vastgesteld.

Sinds het laatst gehouden budgetonderzoek op Curaçao in 2004/2005 kunnen de bestedingscategorieën "Wonen", "Vervoer en communicatie", "Voeding" en "Overig" als de vier grootste bestedingscategorieën in het consumptiemandje van Curaçao worden aangemerkt, met een aandeel in het consumentenmandje van respectievelijk 31, 23, 12 en 12 procent. De bestedingscategorie "Overig" bevat diverse soorten producten en diensten die niet vallen onder de overige acht bestedingscategorieën, zoals bijvoorbeeld "persoonlijke verzorging" en "verzekeringen".

De kleinere bestedingscategorieën in het consumptiemandje van Curaçao zijn respectievelijk "Recreatie, educatie en cultuur", "Woninginrichting en huisraad", "Kleding en schoeisel",

² Zie definitie/methodologie van dit begrip verderop of eerder in deze paragraaf.

“Dranken en rookwaren” en “Gezondheidszorg”, die respectievelijk 8, 7, 5, 2 en 1 procent van de consumentenmand uitmaken. In tabel 1 worden de niet afgeronde percentages weergegeven.

Tabel 1	
Aandeel (=gewicht) bestedingscategorieën in consumentenmandje Curaçao	
Bestedingscategorie	Aandeel/Gewicht
Wonen	30,8 %
Vervoer en communicatie	22,6%
Voeding	12,3%
Overig	11,9%
Recreatie, educatie en cultuur	7,7%
Woninginrichting en huisraad	7,0%
Kleding en schoeisel	4,8%
Dranken en rookwaren	1,6%
Gezondheidszorg	1,3%
Totaal	100%

Budgetonderzoek

Een budgetonderzoek ("Household Budget Survey") is een nationaal, door het Statistiek Bureau van desbetreffend land -op Curaçao dus het CBS, Centraal Bureau voor de Statistiek- uitgevoerd, periodiek onderzoek naar de bestedingen van de consument, gebaseerd op een representatieve steekproef.

De consumentenmand en de gewichten worden bij het budgetonderzoek vastgesteld, die doorgaans één keer in de vijf à tien jaar plaatsvindt. Het consumptiemandje wordt doorgaand zoveel mogelijk geactualiseerd door het vervangen van producten die niet meer verkocht worden en van zaken die sluiten. Pas bij een nieuw budgetonderzoek kan echter volledige actualisatie van de consumentenmand - zowel qua gewichten, producten, diensten en zaken - plaatsvinden, aangezien dan het actuele bestedingspatroon van de gemiddelde consument wordt gemeten.

Het "International Labour Organisation" (ILO) adviseert om tenminste één keer in de tien jaar een budgetonderzoek uit te voeren. Dit is van belang voor zowel het waarborgen van de kwaliteit van de Consumenten Prijsindex (CPI) als voor het actualiseren van sociaal-economisch beleid.

"Whichever design is used, the complexity of HIES [Household Income and Expenditure Survey] is such that they tend to be costly and onerous and so less frequent than HIS [Household Income Survey]. The existing ICLS [International Conference of Labour Statisticians] resolution (paragraph 4) recommends that HIES should be carried out at least every ten years with a higher frequency where economic, social and political conditions are changing more quickly. Most developed statistical systems, in fact, conduct these surveys more frequently, with a periodicity of between one and five years, and some have continuous survey operations.

Consumentenbesteding

Een belangrijke basis voor het berekenen van de CPI en de inflatie wordt gevormd door de consumentenbestedingen. Onder consumentenbestedingen wordt in het kader van de CPI en de inflatie verstaan: bestedingen in het land Curaçao door consumenten die op Curaçao wonen. Bestedingen van (buitenlandse) toeristen op ons eiland of van inwoners van ons eiland in het buitenland (via internet bijvoorbeeld) vallen hier per definitie niet onder. In het kader van dit artikel wordt dan ook gesproken van “de lokale markt” of “de lokale economie”.

Consumptiemand(je) of Consumentenmand(je)

De (/Het) “consumptiemand(je)” of “consumentenmand(je)” is een verzameling producten en diensten die het bestedingspatroon van de gemiddelde consument weergeeft. Deze consumptiemand dient in principe één keer in de vijf à tien jaar volledig te worden herzien aan de hand van de gegevens over consumptieve bestedingen die verkregen worden uit het budgetonderzoek² ook wel “household budget survey” of “HBS” genoemd. Tussentijds worden, indien nodig, aanpassingen gedaan in deze representatieve, gebalanceerde consumentenmand, bijvoorbeeld als een winkel failliet gaat of een product niet meer verkocht wordt.

Het representatieve, marktconform en gebalanceerde consumentenmandje is opgebouwd uit negen bestedingscategorieën³, die weer onderverdeeld zijn in productgroepen. Elke productgroep is op haar beurt weer opgebouwd uit een aantal specifieke producten. Zo is bijvoorbeeld de bestedingscategorie “Wonen” opgebouwd uit de productgroepen “woonkosten”, “energieverbruik”, “woningonderhoud- en reparatie”, “tuinonderhoud” en “waterverbruik”. Vervolgens kan bijvoorbeeld de productgroep “energieverbruik” onderverdeeld worden in de specifieke producten “kookgas”, “elektriciteit” en “overig energieverbruik (kerosine etc.)”.

CPI

Het CBS berekent maandelijks een Consumentenprijsindex (CPI, “Consumer Price Index”) en een 12 maandsgemiddelde CPI.

De CPI is een maatstaf voor de gemiddelde prijs die consumenten aan goederen en diensten uitgeven voor een representatief, marktconform, gebalanceerd “consumptiemand(je)”, ook wel “consumentenmand(je)” genoemd.⁴ De CPI wordt door het CBS maandelijks berekend op grond van de circa 7000 prijzen van producten en diensten in het “consumptiemandje” die elke maand verzameld worden. Deze prijzen worden vervolgens gewogen met het aandeel dat ze hebben in de gemiddelde bestedingen van de consument.

³ Zie ook onder deze paragraaf, sub-paragraaf “Bestedingscategorieën” van dit artikel.

⁴ Zie voor nadere uitleg onder deze paragraaf, sub-paragraaf “consumptiemand(je) of consumentenmand(je)” van dit artikel.

Wanneer het niveau van de prijs van een product over een bepaald jaar wordt vergeleken met het niveau van de prijs van hetzelfde product over een ander jaar, is dit gebaseerd op het berekende twaalf maandsgemiddelde CPI voor dit product. Hetzelfde geldt voor het gemiddelde prijsniveau van de consumptiemand als geheel.

Inflatie

Inflatie kan worden gedefinieerd als een langdurig⁵ economisch proces van algemene prijsstijging, met als gevolg geldontwaarding (of te wel koopkrachtdaling van het geld) en stijging van de kosten van levensonderhoud.

De inflatie van Curaçao wordt, conform internationale statistische methodologie, normen en richtlijnen, maandelijks door het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) berekend op grond van de twaalf maandsgemiddelde consumentenprijsindex (CPI).

Het inflatiepercentage wordt berekend door de twaalf maandsgemiddelde CPI van de consumptiemand over een bepaald jaar (t) te vergelijken met het twaalf maandsgemiddelde van de consumptiemand over het jaar daarvoor (t-1).

Het verschil tussen de twaalf maandsgemiddelde CPI van een bepaalde maand van een bepaald jaar en de twaalf maandsgemiddelde CPI van diezelfde maand een jaar eerder is het inflatiecijfer van eerstgenoemde maand. Inflatie is dus per definitie een weergave van de gemiddelde consumentenprijsontwikkeling over een periode van 12 maanden. Doorgaans wordt gesproken van de inflatie over een bepaald kalenderjaar, maar het inflatiecijfer kan in principe over elk willekeurige periode van 12 maanden worden berekend. Als de inflatie van een aantal kalenderjaren naast elkaar wordt gelegd, kan tevens de gemiddelde inflatie per jaar over een bepaalde periode worden berekend.

Het inflatiecijfer, zoals hiervoor omschreven, geeft een goed beeld van de lange termijn prijsontwikkeling en wordt daarom aangeraden als indexeringsinstrument voor onder andere lonen, salarissen, uitkeringen en pensioenen.

Prijsontwikkeling

Met prijsontwikkeling wordt in het kader van dit artikel consumentenprijsontwikkeling bedoeld.

De methodiek⁶ voor het berekenen van de CPI en de inflatie brengt met zich mee dat in het kader van dit artikel een prijsontwikkeling als volgt moet worden geïnterpreteerd. De prijsontwikkeling van 2014 ten opzichte van 2013 impliceert dat, als er gesproken wordt van prijsdaling of prijsstijging in 2014 ten opzichte van 2013, dit betekent dat het gemiddelde prijsniveau voor de consument in 2014 respectievelijk lager of hoger is geweest vergeleken met 2013. Het hoeft niet noodzakelijkerwijs te betekenen dat de prijsdaling of prijsstijging in 2014 zelf heeft plaatsgevonden.

⁵ Met “langdurig” wordt in dit kader bedoeld een periode van tenminste 12 maanden.

⁶ Zie onder deze paragraaf, sub-paragraaf “CPI” van dit artikel.

Ter nadere toelichting van het besprokene in voorgaande alinea, volgt een concreet voorbeeld.

Elektriciteitsverbruik kan bijvoorbeeld in een bepaald jaar (jaar t) duurder zijn dan in het jaar daarvoor (jaar t-1), zonder dat in jaar t zelf een tariefsverhoging van elektriciteit heeft plaatsgevonden, maar uitsluitend doordat in jaar t-1 (bijvoorbeeld in het vierde kwartaal) het elektriciteitstarief is gestegen. De hogere CPI die hieruit resulteert telt slechts een aantal maanden mee in jaar t-1 (bijvoorbeeld alleen oktober, november en december als de tariefsverhoging per 1 oktober plaats had), terwijl het in jaar t wel het hele jaar meetelt. Dit veronderstellend dat er geen andere tariefswijzigingen van elektriciteit in jaren t en t-1 hebben plaatsgevonden. Aan het eind van jaar t zal de 12-maandsgemiddelde CPI voor elektriciteit derhalve hoger zijn dan aan het eind van jaar t-1. De wetenschappelijk onderbouwde conclusie is dan dat elektriciteit duurder is geworden in jaar t vergeleken met jaar t-1.

Aan het eind van jaar t zal de 12-maandsgemiddelde CPI voor elektriciteit derhalve hoger zijn dan aan het eind van jaar t-1. De wetenschappelijk onderbouwde conclusie is dan dat elektriciteit duurder is geworden in jaar t vergeleken met jaar t-1.

Prijsontwikkeling Curaçao december 2014

Prijsontwikkeling Curaçao tussen november 2014 en december 2014

Het consumentenprijsindexcijfer (CPI) van Curaçao is in de maand december 2014 met 0,6 procent gedaald ten opzichte van november 2014, van 125,4 naar 124,6.

Van de negen bestedingscategorieën zijn vijf (vrijwel) stabiel in prijs gebleven gedurende de maand december 2014: "Overig" (0%), "Kleding en schoeisel" (0%), "Voeding" (+0,1%), "Dranken en rookwaren" (+0,1%) en "Woninginrichting en huisraad" (-0,1%). Verder is bij twee bestedingscategorieën een prijswijziging tussen 0,1 en 1 procent waargenomen, namelijk bij "Recreatie, educatie en ontwikkeling" (-0,2%) en "Gezondheidszorg" (-0,3%). Tenslotte is bij twee bestedingscategorieën een prijswijziging van meer dan 1 procent gemeten: "Wonen" (-1,2%) en "Vervoer en communicatie" (-1,2%). Er kan derhalve worden geconstateerd dat in december 2014, van de 9 bestedingscategorieën 5 goedkoper zijn geworden, terwijl 4 (vrijwel) stabiel in prijs zijn gebleven.

De meest opvallende prijswijzigingen gedurende de maand december 2014 hebben zich in twee bestedingscategorieën voorgedaan, namelijk:

- ❖ "Wonen": daling van het elektriciteits- en watertarief met respectievelijk 6 en 3 procent;
- ❖ "Vervoer en communicatie": daling van de prijs van benzine met 9 procent;

Prijsontwikkeling Curaçao tussen december 2013 en december 2014

Als de maand december 2014 wordt vergeleken met de maand december 2013, blijkt dat het consumentenprijsindexcijfer tussen december 2013 en december 2014 gestegen is van 122,5

naar 124,6. Dit is een stijging van 1,7 procent. Dit cijfer geeft weer hoeveel duurder de maand december van het jaar 2014 is ten opzichte van de maand december van het jaar 2013.

Prijsontwikkeling en inflatie Curaçao 2014 nader bezien vanuit tijdsperspectief en per bestedingscategorie

*Inflatie: oorzaken, gevolgen en beleid*⁷

Inflatie van een land kan worden veroorzaakt door duurdere import, hogere loonkosten, hogere overige bedrijfslasten c.q. productiekosten, het marktspel van vraag en aanbod (schaarste van producten/diensten), hogere winstmarges van bedrijven en stijging van de geldhoeveelheid in omloop.

De algemene gedachte onder economen is dat de inflatie in een gezond groeiende economie ongeveer twee procent bedraagt. Een te hoge inflatie kan nadelig zijn voor de koopkracht en het vertrouwen van consumenten, de waarde van spaartegoeden, de concurrentiepositie ten opzichte van het buitenland en kan leiden tot verhoging van het renteniveau waardoor investeringen uitblijven.

Veelal trachten overheden om de inflatie niet hoger te doen zijn dan 2 à 3 procent per jaar. Een inflatie van rond 2 procent wordt algemeen beschouwd als zijnde gunstig voor de economie. Een lage inflatie stimuleert consumenten immers om goederen en diensten te kopen. Uitstel van bestedingen betekent namelijk dat men meer zou moeten betalen voor hetzelfde product. Daarnaast maakt een lage inflatie het voor de consument en de investeerder ook interessanter om geld te lenen omdat de rente veelal ook laag is tijdens perioden van een lage inflatie. Het handhaven van een lage inflatie is vanwege de gunstige economische gevolgen derhalve wereldwijd een belangrijk doel in het economisch en monetair beleid van regeringen en centrale banken.

Nut en noodzaak, dus het gebruik, van het inflatiecijfer

Het inflatiecijfer heeft vooral vier gebruiksdoelen, die onderstaand nader zullen worden belicht.

- ❖ Het berekende inflatiepercentage, kortweg “het inflatiecijfer”, wordt ten eerste door bedrijven, (semi-)overheidsinstanties en non-profit organisaties gebruikt om (minimum)lonen, salarissen, sociale uitkeringen, pensioenen, loongrens en andere inkomens te indexeren. Door indexering van het inkomen voor het komende kalenderjaar met een percentage dat gebaseerd is op het inflatiecijfer van de afgelopen 12 maanden, wordt getracht om het koopkrachtverlies dat door de inflatie is veroorzaakt deels of geheel op te vangen.

⁷ Bronnen van referentie: <http://nl.global-rates.com/economische-statistieken/inflatie/inflatie-informatie.aspx> en <http://financieel.infonu.nl/beleggen/4333-economische-groei-inflatie-en-wisselkoers.html>

- ❖ Het inflatiecijfer wordt verder ook gebruikt als input om de reële economische groei van een land te berekenen.
- ❖ Ten derde wordt het inflatiecijfer gebruikt voor het creëren, monitoren en bijsturen van sociaal-economisch beleid.
- ❖ Tenslotte wordt het inflatiecijfer ook gebruikt voor sociaal-economische analyses en onderzoeken, zowel nationaal als internationaal.

Inflatie Curaçao 2014, totaal en per bestedingscategorie

Het twaalf maandsgemiddelde van de consumentenprijzen op Curaçao blijkt in december 2014 1,5 procent hoger te zijn dan in december 2013. Deze stijging geeft een goed beeld van de lange termijn inflatie, en wordt daarom aangeraden als indexeringsinstrument voor lonen, salarissen, pensioenen, sociale uitkeringen, minimumloon, loongrens en dergelijke.

Het inflatiecijfer van december 2014 (1,5%) is tevens het inflatiecijfer over het gehele jaar 2014. De inflatie op Curaçao over het hele jaar 2014 is derhalve 1,5 procent. Dit is de stijging van het twaalf maandsgemiddelde consumentenprijsindexcijfer van 122,3 in december 2013 naar 124,2 in december 2014.

Voornoemde inflatiecijfer van 1,5% over 2014 is het gewogen gemiddelde van de prijsontwikkeling van de negen bestedingscategorieën waaruit het CPI-consumentenmandje is opgebouwd. In tabel 2 worden deze negen bestedingscategorieën met bijbehorende prijsontwikkeling gedurende het jaar 2014 opgesomd.

Tabel 2 Prijsontwikkeling Curaçao 2014, per bestedingscategorie	
Bestedingscategorie	Prijsontwikkeling
Voeding	+3,4%
Dranken en rookwaren	+16,7%
Kleding en schoeisel	+3,4%
Wonen	+0,6%
Woninginrichting en huisraad	+1,2%
Gezondheidszorg	+0,5%
Vervoer en communicatie	-0,3%
Recreatie, educatie en ontwikkeling	+1,6%
Overig	+1,8%
Gemiddeld	+1,5%

Inflatie Curaçao 2014, in tijdsperspectief

Achtereenvolgens wordt de inflatie op ons eiland over het afgelopen jaar vanuit vier tijdsperspectieven nader belicht:

1. Over het jaar 2014, van maand tot maand;

2. Over de afgelopen twee kalenderjaren, van maand tot maand;
3. Over de afgelopen 20 jaar, op jaarbasis;
4. Over de afgelopen zeven jaar, per bestedingscategorie.

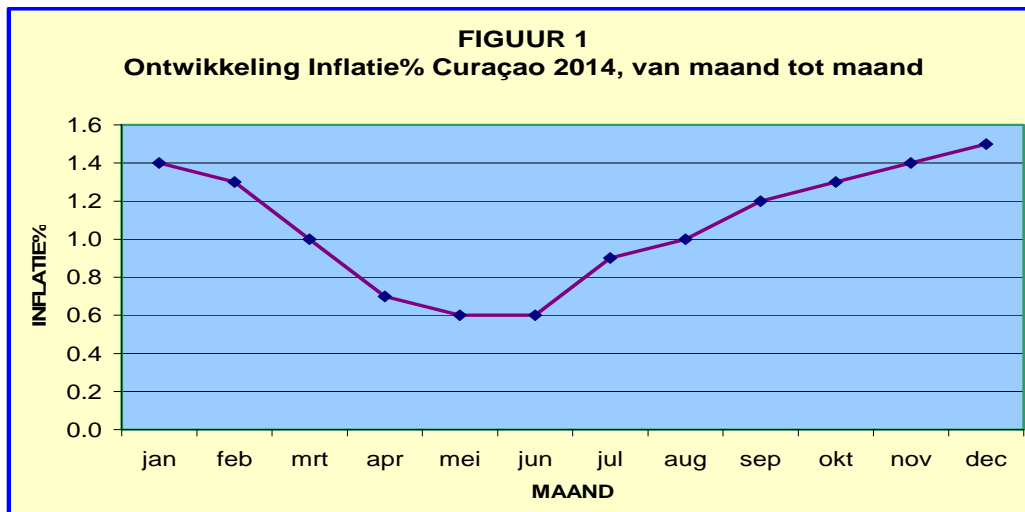
Ad 1. Inflatie Curaçao over het jaar 2014, van maand tot maand

Tabel 3 Inflatie Curaçao 2014, van maand tot maand bezien	
Januari	1,4%
Februari	1,3%
Maart	1,0%
April	0,7%
Mei	0,6%
Juni	0,6%
Juli	0,9%
Augustus	1,0%
September	1,2%
Oktober	1,3%
November	1,4%
December (is tevens Inflatiecijfer voor geheel 2014)	1,5%

Zoals uit tabel 3 blijkt, is de inflatie gedurende 2014 gedurende de eerste vijf maanden geleidelijk gedaald van 1,4 procent in januari naar 0,6 procent in mei, om vervolgens na een stabilisatie in juli geleidelijk te stijgen naar uiteindelijk 1,5 procent in december. Zie figuur 1.

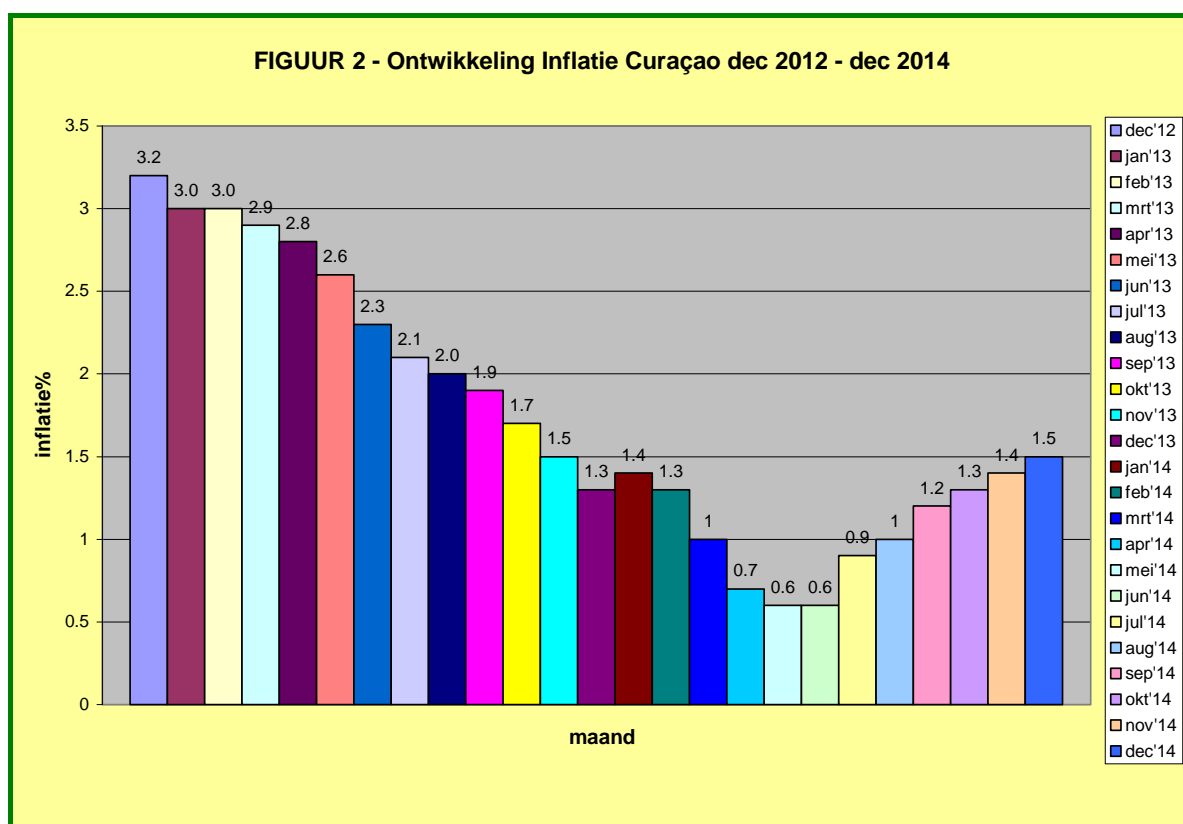
Aangezien het inflatiecijfer per definitie de stijging van de 12 maandsgemiddelde CPI meet, is de inflatie in december 2014 tevens de inflatie over het hele jaar 2014. De inflatie op Curaçao is iets gestegen van 1,3 procent in 2013 naar 1,5 procent in 2015.⁸ Dit betekent dat gemiddeld genomen de kosten van levensonderhoud op ons eiland de afgelopen twee jaren in een gematigd tempo stijgen.

⁸ Bron: CBS, Centraal Bureau voor de Statistiek Curaçao, www.cbs.cw: persberichten "Consumentenprijzen Curaçao december 2013", d.d. 14 maart 2014 en "Consumentenprijzen Curaçao december 2014", d.d.29 januari 2015.

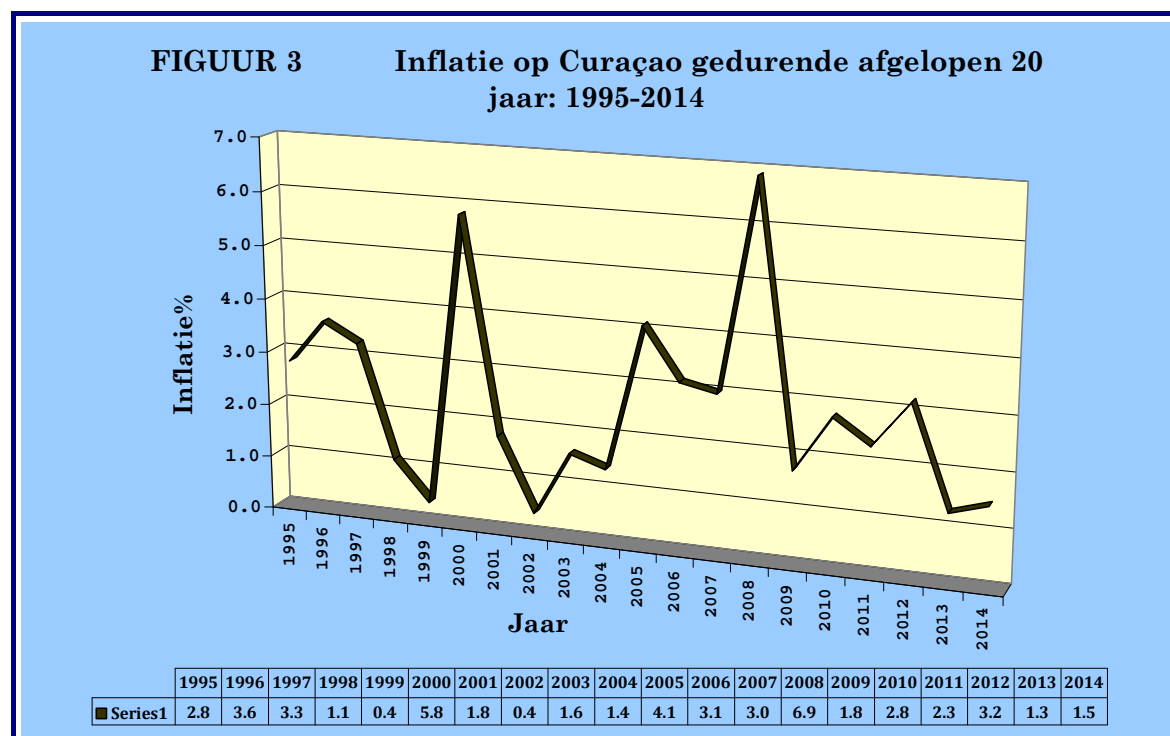

Ad 2. Inflatie Curaçao over de afgelopen twee kalenderjaren, van maand tot maand

Van maand tot maand bezien vertoont de inflatie gedurende de afgelopen twee kalenderjaren geruime tijd, behoudens een stabilisatie in februari 2013 en een stijging in januari 2014, een dalende trend van 3,2 procent in december 2012 naar 0,6 procent in juni 2014, om vervolgens na een stabilisatie in juli 2014, geleidelijk aan te stijgen tot het niveau van 1,5 procent in december 2014. Zie figuur 2.

Ad. 3 Inflatie Curaçao over de afgelopen twintig jaar, op jaarbasis

Over de afgelopen 20 jaar (1995-2014) vertoont de inflatie op Curaçao een sterk schommelend beeld, met een gemiddelde van 2,6 procent. Gedurende genoemde periode heeft een inflatie lager dan 2 procent over een kalenderjaar zich 9 keer voorgedaan, onder meer in 2014, dus het afgelopen jaar. De inflatie van 1,5 procent over 2014 is ongetwijfeld één van de laagste gedurende de afgelopen 20 jaar. Slechts 5 keer in de afgelopen twee decennia (1995-2014) was de inflatie over het kalenderjaar lager dan het inflatieniveau van 2014: 0,4 procent in 1999 en 2002, 1,1 procent in 1998, 1,3 procent in 2013 en 1,4 procent in 2004.

Kijkend naar het huidige millennium, dus de periode vanaf 2000 t/m 2014, dan kan worden geconstateerd dat in 7 van de 15 jaren de inflatie onder 2 procent lag: 2001 (1,8%), 2002 (0,4%), 2003 (1,6%), 2004 (1,4%), 2009 (1,8%), 2013 (1,3%) en 2014 (1,5%). Gedurende de overige 8 jaren lag de inflatie beduidend hoger, variërend van 2,3 procent in 2011 tot 6,9 procent in 2008. Het gemiddelde van de inflatie op Curaçao in dit millennium is 2,7 procent. De afgelopen tien jaar (2005-2014) nader beschouwend, geeft een inflatiecijfer van gemiddeld 3 procent per jaar op ons eiland. Ook vanuit dit perspectief blijkt wederom dat de Curaçaose inflatie over het jaar 2014 (1,5%) relatief laag is, namelijk amper de helft van het gemiddelde van 3 procent en behorend tot slechts drie jaren in het afgelopen decennium met een inflatieniveau lager dan 2 procent.

Als wordt ingezoomd op de afgelopen 5 jaar (2010-2014), dan resulteert een gemiddelde inflatie op Curaçao van 2,2 procent. Ook vanuit dit perspectief bekeken is de inflatie in 2014 van 1,5 procent dus relatief laag te noemen.

Ad.4 Inflatie Curaçao over de afgelopen zeven jaar, per bestedingscategorie

Zoals uit tabel 4 blijkt, vertoont de consumentenprijsontwikkeling over 2014 bij zes van de negen bestedingscategorieën een gematigd verloop. Bij de overige drie bestedingscategorieën is er sprake van een significante of zelfs forse consumentenprijsontwikkeling: “Dranken en rookwaren” (+16,7%), “Voeding” (+3,4%) en “Kleding en schoeisel” (+3,4%).

Tabel 4 - Inflatie% Curaçao 2008-2014, totaal en per bestedingscategorie							
Bestedingscategorie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Voeding	18,4	9,9	4,7	7,7	6,1	1,6	3,4
Dranken en rookwaren	6,2	5,5	3,5	2,5	4,9	7,1	16,7
Kleding en schoeisel	2,0	2,0	-1,1	0,6	1,2	1,1	3,4
Wonen	5,3	-1,1	4,0	0,8	2,4	2,5	0,6
Woninginrichting en huisraad	6,3	5,2	0,9	1,4	2,5	2,4	1,2
Gezondheidszorg	2,5	1,9	2,2	0,9	0,7	-1,5	0,5
Vervoer en communicatie	7,8	-1,9	2,5	2,7	3,9	-0,8	-0,3
Recreatie, ontwikkeling en educatie	2,5	1,8	-0,1	-0,1	1,4	0,6	1,6
Overig	2,6	3,7	2,2	1,3	2,0	1,4	1,8
Gemiddeld (Totaal)	6,9	1,8	2,8	2,3	3,2	1,3	1,5

Zoals uit tabel 4 tevens blijkt, is “Voeding” vanaf 2007 tot en met 2012 de bestedingscategorie met onafgebroken de meest forse prijsstijgingen, terwijl deze plaats in 2013 en 2014 wordt ingenomen door de bestedingscategorie “Dranken en rookwaren”. Mogelijkerwijs spelen hogere importprijzen en het effect van de OB-verhoging per 1 mei 2013 van 6 naar 9 procent hierbij een rol van betekenis.

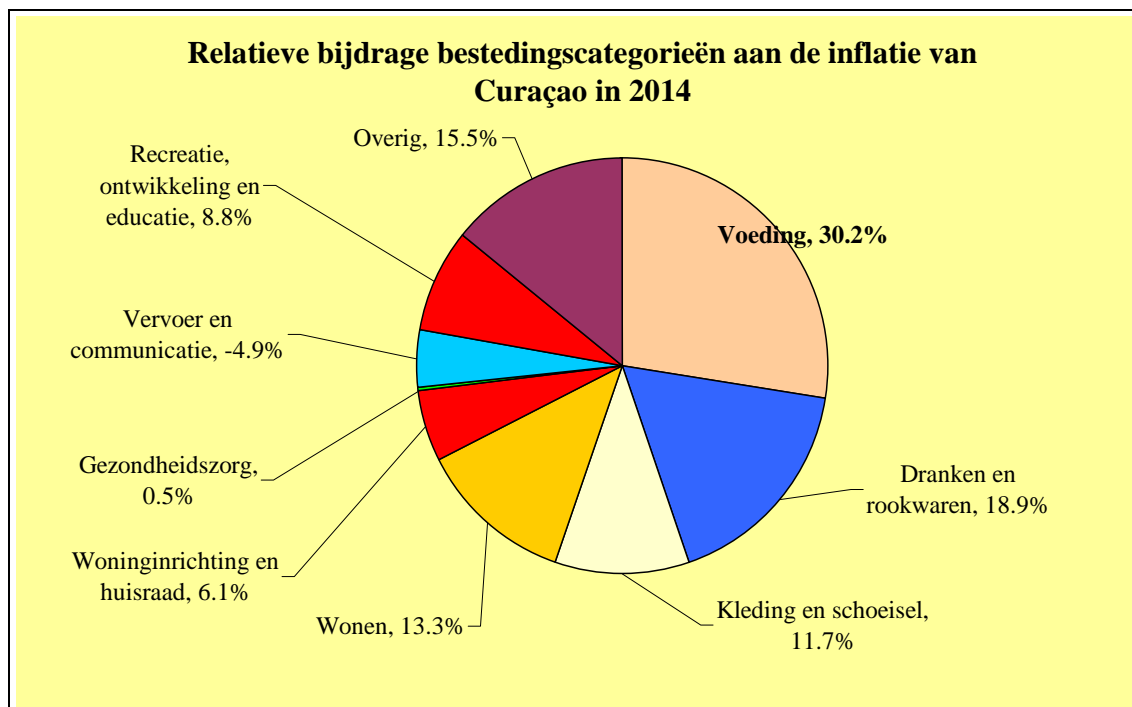
Relatieve bijdrage van de negen bestedingscategorieën aan de inflatie op Curaçao in 2014

De bijdrage van een bestedingscategorie aan de inflatie wordt bepaald door twee eigenschappen van de bestedingscategorie: de hoogte van de prijswijziging en het gewicht in de consumentenmand.

De bestedingscategorieën “Wonen”, “Vervoer en Communicatie” en “Voeding” wegen het zwaarst in de consumptiemand van Curaçao, aangezien de gemiddelde consument woonachtig op ons eiland daaraan het grootste deel van zijn/haar inkomen besteed.

Verreweg de grootste impact op de inflatie van 2014 is voor rekening van de bestedingscategorie “Voeding” (30,2%). Deze bestedingscategorie is verantwoordelijk voor bijna een derde van de inflatie over het afgelopen jaar. Opvallend is verder dat de bestedingscategorie “Dranken en rookwaren”

(18,9%), verantwoordelijk voor bijna een vijfde van de inflatie in 2014, een tweede plaats inneemt. Op de derde plaats volgt de bestedingscategorie "Wonen" (13,3%), met een bijdrage van ruim een achtste deel aan de inflatie over het gehele jaar 2014. Noemenswaardig is ten slotte de bijdrage van de bestedingscategorie "Vervoer en Communicatie" (-4,9%), met juist een inflatieverlagend effect van bijna -5 procent. Dit inflatie verlagend effect is vooral veroorzaakt door diverse prijsverlagingen van benzine gedurende het afgelopen jaar.

Inflatie Curaçao 2014, nader bezien vanuit internationaal perspectief

In deze paragraaf zal getracht worden antwoord te verkrijgen op twee vragen.

1. Is de inflatie van Curaçao in 2014 hoog of laag vergeleken met andere landen?:
2. Kan er een verband worden geschetst tussen de inflatie van Curaçao in 2014 en een drietal internationale factoren, te weten:
 - a. internationale voedselprijzen,
 - b. internationale olieprijsen,
 - c. wisselkoers EURO - US dollar?

Ad 1. Is de inflatie van Curaçao in 2014 hoog of laag vergeleken met andere landen?

In tabel 5⁹ wordt de inflatie van Curaçao in 2014 (1,5%) vergeleken met de inflatie van datzelfde jaar in 64 andere landen, o.a. gelegen in de Caribische/Zuid-Amerikaanse regio.

Deze vergelijking is zuiver

gebaseerd op het niveau van het inflatiecijfer en laat sociaal-economische verschillen tussen de 65 landen in deze lijst buiten beschouwing. Immers, dit laatste valt buiten de reikwijdte van dit artikel.

Om een zo breed mogelijk spectrum te verkrijgen zijn deze landen wereldwijd verspreid. Voor het doel van dit overzicht, namelijk een vergelijking tussen landen van het inflatiecijfer over het gehele jaar 2014, worden de drie eilanden van Caribische Nederland (Bonaire, St. Eustatius en Saba) elk afzonderlijk als een land beschouwd.

**Tabel 5⁹ Inflatie in 2014 van 65 landen, inclusief Curaçao
(in alfabetische volgorde)**

Land	Inflatie% 2014	Land	Inflatie% 2014
1. Aruba	0,4%	34. Israël	-0,2%
2. Australië	2,5%	35. Italië	0,0%
3. Argentinië	23,9%	36. Jamaica	6,4%
4. Barbados (oktober 2014, laatst bekende cijfer d.d. 17-3-2015)	1,7%	37. Japan	2,4%
5. Bahamas	0,25%	38. Marokko	0,4%
6. Belize	1,0%	39. Mexico	4,1%
7. België	-0,4%	40. Nederland	0,7%
8. Benin	-0,7%	41. Nepal (oktober 2014, laatst bekende cijfer d.d. 17-3-2015)	7,5%
9. Bonaire ¹⁰	1,5%	42. Nieuw Zeeland	0,8%
10. Brazil	6,4%	43. Nigeria	8,0%
11. Canada	1,5%	44. Noorwegen	2,1%
12. Chili	4,6%	45. Portugal	-0,4%
13. China	1,6%	46. Puerto Rico	0,1%
14. Colombia	3,7%	47. Saba	2,0%
15. Costa Rica	5,1%	48. Singapore	-0,2%
16. Curaçao	1,5%	49. Soviet Unie (Rusland)	11,4%
17. Denemarken	0,3%	50. Spanje	-1,0%
18. Dominica (augustus 2014, laatst bekende cijfer d.d. 17-3-2015)	0,1%	51. St. Eustatius	2,6%
19. Dominicaanse Republiek	1,6%	52. St. Kitts & Nevis (september 2014, laatst bekende cijfer d.d. 17-3-2015)	1,9%

⁹ Bronnen: Zie Bijlage 1.

¹⁰ Bonaire, Saba en Sint Eustatius, de BES-eilanden, zijn sinds 10 oktober 2010 bijzondere gemeentes van Nederland en vormen samen "Caribisch Nederland".

Vervolg tabel 5

20. Duitsland	0,2%	53. St. Lucia (september 2014, laatst bekende cijfer d.d. 17-3-2015)	0,7%
21. Ecuador	3,7%	54. St. Maarten	1,9%
22. Egypte	10,1%	55. St. Vincent & the Grenadines	0,1%
23. Filippijnen	2,7%	56. Suriname	3,4%
24. Finland	0,5%	57. Tanzania	4,8%
25. Frankrijk	0,1%	58. Trinidad & Tobago	8,5%
26. Griekenland	-2,6%	59. Turkije	8,2%
27. Groot-Brittannië	0,6%	60. Venezuela	68,5%
28. Ghana	17,0%	61. Verenigde Staten (USA)	0,7%
29. Haïti	6,4%	62. IJsland	0,8%
30. Ierland	-0,3%	63. Zuid-Afrika	5,3%
31. India	5,9%	64. Zweden	-0,3%
32. Indonesië	8,4%	65. Zwitserland	-0,3%
33. Iran	16,7%		

Uit de inflatiecijfers, zoals weergegeven in tabel 5, blijkt dat de inflatie van Curaçao over 2014 vergelijkbaar is met 31 van de 64 andere landen in de lijst, namelijk tussen minimaal 0 en maximaal 3 procent. Dit betekent dat circa de helft van de landen uit deze mondiale lijst – inclusief Curaçao 32 van de 65 landen- in 2014 een inflatieniveau tussen de 0 en 3 procent hebben gemeten.

Bij 17 landen ligt de inflatie in 2014 tussen 3 en 10 procent, terwijl 6 landen een inflatieniveau boven de 10 procent scoren, met twee uitschieters van bijna 25 en bijna 70 procent. Deze 23 landen samen vertegenwoordigen ruim een derde van de totale lijst van 64 landen, exclusief Curaçao.

Vervolgens kan bij 10 van de 64 landen –dus uitgezonderd Curaçao- uit deze lijst een deflatie, of negatieve inflatie, worden waargenomen. Terwijl inflatie een gemiddelde stijging van de consumentenprijzen over desbetreffend jaar impliceert, betekent deflatie dat gemiddeld genomen de consumentenprijzen over desbetreffend jaar zijn gedaald.

Op basis van voornoemde analyse van de cijfers van tabel 5 kan de voorzichtige conclusie worden getrokken dat in 2014 de inflatie op Curaçao vergelijkbaar is met de inflatie in bijna de helft van de landen wereldwijd en beduidend lager is dan de inflatie in circa een derde van de landen wereldwijd. Het antwoord op de vraag *“Is de inflatie van Curaçao in 2014 hoog of laag vergeleken met andere landen?”* luidt derhalve dat het inflatieniveau van Curaçao in 2014 vanuit globaal perspectief gezien niet uitzonderlijk is. Opvallend is wel dat in 2014 beduidend meer landen (10 uit de lijst van 65) een deflatie hebben gemeten vergeleken met het jaar daarvoor, dus in 2013 (4 uit de lijst van 65).

Ad 2.

Kan er een verband worden geschetst tussen de inflatie van Curaçao in 2014 en een drietal internationale factoren, te weten:

- a. internationale voedselprijzen,
- b. internationale olieprijsen,
- c. wisselkoers EURO - US dollar?

Curaçao is een importland voor wat betreft consumptiegoederen en heeft als één van de belangrijkste exportproducten “diensten in de toerismesector”. Internationale economische factoren spelen derhalve een belangrijke rol in de prijsontwikkeling van het eiland, zowel voor de lokale markt als voor de toerismesector. Deze paragraaf en dit artikel beperken zich tot de lokale markt, gelet op de definitie van consumentenbestedingen in het kader van CPI eerder in dit artikel.

Bij het interpreteren van de invloed van internationale factoren op de economie en de prijsontwikkeling van ons eiland is het raadzaam om te allen tijde met een drietal aspecten rekening te houden.

- Ten eerste dat lokale factoren ook een rol van betekenis spelen bij de prijsontwikkeling. Deze lokale factoren zijn onder andere: het marktspel van vraag en aanbod, inkomens en koopkracht van de burgers, kosten van bedrijfsvoering voor de ondernemers, spaar- en consumptiegedrag van consumenten, inkoop-, distributie- en verkoopbeleid van ondernemers, aanwezige voorraden, teelt van groenten en fruit voor eigen gebruik (en eventueel ook voor de lokale markt), onderlinge afspraken tussen ondernemers, seizoensinvloeden, overheidsbeleid, investeringen van ondernemers, overheid en particulieren, arbeidsproductiviteit, het monetair beleid van de centrale bank.
- Ten tweede dat de lokale economie mogelijkvertraagd en niet met dezelfde intensiteit reageert op internationale ontwikkelingen.
- Ten derde dat het Nederlandse Koninkrijk –lees Nederland- ook bijdraagt c.q. heeft bijgedragen aan de economische ontwikkeling van het eiland door middel van ontwikkelingshulp, schuldsanering, zachte leningen, CFT-richtlijnen etc. De lokale economie en dus de prijsontwikkeling op het eiland wordt dus niet alleen beïnvloed door lokale en internationale factoren maar ook door beleid, afspraken, projecten, activiteiten en richtlijnen in het kader van het Nederlandse Koninkrijk, die ook als “Koninkrijksfactoren” kunnen worden aangeduid.

Ad. 2a Internationale voedselprijzen

De “Food and Agriculture Organization of the United Nations” (FAO) berekent maandelijks en jaarlijks een voedselprijsindex (FAO Food Price Index) op grond van de internationale voedselprijzen. Aangezien Curaçao een groot deel van haar voedsel importeert, kan deze index gehanteerd worden als een indicator om een verband tussen de prijsontwikkeling van

Curaçao, met name wat voedingsmiddelen betreft, en de internationale voedselprijsontwikkeling te schetsen.

In 2014 is er voor het derde achtereenvolgend jaar sprake van een daling van de FAO Food Price Index (FPI), zowel in nominale als in reële termen. Hiermee is de FPI bijna weer terug naar het niveau van 2008. Zie grafiek 5 en tabel 6. Aangezien Curaçao voor haar voeding een overwegend importland is,

zou de logische verwachting zijn dat de gemiddelde voedselprijs op het eiland in 2014 dan ook daalt. De gemiddelde voedselprijs op Curaçao stijgt echter in 2014, met gemiddeld 3,4 procent (zie tabel 4). Mogelijkerwijs is er sprake van een vertraagde of onvolledige doorwerking van de internationale voedselprijzen, mede veroorzaakt door lokale factoren zoals het marktspel van vraag en aanbod, het voorraad-, inkoop- en verkoopbeleid van de voedselondernemingen op het eiland en het sociaal-economisch beleid van de overheid. Ook het feit dat conform internationale CPI-richtlijnen de voedingsgroep "aardappelen, groenten en fruit" een onderdeel is van de CPI-bestedingscategorie "Voeding" van Curaçao, maar geen onderdeel is van de FAO Voedselprijs Index, speelt waarschijnlijk een rol van betekenis.

De belangrijkste prijswijzigingen in de bestedingscategorie "Voeding" op Curaçao gedurende 2014 deden zich voor in de voedingsgroepen "aardappelen, groenten en fruit" (+15,6%) en "graanproducten" (-5,6%). Er kan logischerwijs worden beredeneerd dat laatstgenoemde prijsontwikkeling mede is beïnvloed door de wereldwijde prijsverlaging van graanproducten in 2014: de FAO prijsindex voor graanproducten ("cereals") daalde van 219,3 naar 191,9, een daling van 12,5 procent. De overige prijsdalingen in de FAO - Voedselindex (suikerproducten, melkproducten, spijsvetten) zijn niet zichtbaar in de prijsontwikkeling op Curaçao binnen de bestedingscategorie "Voeding". Er kan logischerwijs beredeneerd worden dat de internationale prijsstijging van vlees in 2014 -de FAO prijsindex voor "meat" steeg van 184,1 naar 198,3, of te wel met +7,7%) - wel enigszins zichtbaar is in de prijsontwikkeling gedurende 2014 van de voedingsgroep "vlees en vis" (+2,3%) in de CPI Curaçao.

Grafiek 5 – FAO Voedselprijsindex

Bron: <http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/>

Tabel 6 – FAO Voedselprijnsindex

FAO food price index							
		Food Price Index ¹	Meat ²	Dairy ³	Cereals ⁴	Vegetable Oils ⁵	Sugar ⁶
2000		91.1	96.5	95.3	85.8	69.5	116.1
2001		94.6	100.1	105.5	86.8	67.2	122.6
2002		89.6	89.9	80.9	93.7	87.4	97.8
2003		97.7	95.9	95.6	99.2	100.6	100.6
2004		112.7	114.2	123.5	107.1	111.9	101.7
2005		118.0	123.7	135.2	101.3	102.7	140.3
2006		127.2	120.9	129.7	118.9	112.7	209.6
2007		161.4	130.8	219.1	163.4	172.0	143.0
2008		201.4	160.7	223.1	232.1	227.1	181.6
2009		160.3	141.3	148.6	170.2	152.8	257.3
2010		188.0	158.3	206.6	179.2	197.4	302.0
2011		229.9	183.3	229.5	240.9	254.5	368.9
2012		213.3	182.0	193.6	236.1	223.9	305.7
2013		209.8	184.1	242.7	219.3	193.0	251.0
2014		201.8	198.3	224.1	191.9	181.1	241.2
2014	February	208.6	181.8	275.4	198.6	197.8	235.4
	March	213.8	185.5	268.5	208.9	204.8	254.0
	April	211.5	190.4	251.5	209.2	199.0	249.9
	May	210.4	194.6	238.9	207.0	195.3	259.3
	June	208.9	202.8	236.5	196.1	188.8	258.0
	July	204.3	205.9	226.1	185.2	181.1	259.1
	August	198.3	212.0	200.8	182.5	166.6	244.3
	September	192.7	211.0	187.8	178.2	162.0	228.1
	October	192.7	210.2	184.3	178.3	163.7	237.6
	November	191.3	206.4	178.1	183.2	164.9	229.7
	December	185.8	196.4	174.0	183.9	160.7	217.5
2015	January	181.2	190.2	173.8	177.4	156.0	217.7
	February	179.4	187.4	181.8	171.7	156.6	207.1

1 Food Price Index: Consists of the average of 5 commodity group price indices mentioned above, weighted with the average export shares of each of the groups for 2002-2004: in total 73 price quotations considered by FAO commodity specialists as representing the international prices of the food commodities are included in the overall index. Each sub-index is a weighted average of the price relatives of the commodities included in the group, with the base period price consisting of the averages for the years 2002-2004.

2 Meat Price Index: Computed from average prices of four types of meat, weighted by world average export trade shares for 2002-2004. Commodities include two poultry products, three bovine meat products, three pig meat products, and one ovine meat product. There are 27 price quotations in total used in the calculation of the index. Where more than one quotation exists for a given meat type, a simple average is used. Prices for the two most recent months may be estimates and subject to revision.

3 Dairy Price Index: Consists of butter, SMP, WMP, and cheese price quotations; the average is weighted by world average export trade shares for 2002-2004.

4 Cereals Price Index: This index is compiled using the International Grains Council (IGC) wheat price index, itself an average of 10 different wheat price quotations, 1 maize export quotation and 16 rice quotations. The rice quotations are combined into three groups consisting of Indica, Japonica and Aromatic rice varieties. Within each variety, a simple average of the relative prices of appropriate quotations is calculated; then the average relative prices of each of the three varieties are combined by weighting them with their assumed (fixed) trade shares. Subsequently, the IGC wheat price index, after converting it to base 2002-2004, the relative prices of maize and the average relative prices calculated for the rice group as a whole are combined by weighting each commodity with its average export trade share for 2002-2004.

5 Vegetable Oil Price Index: Consists of an average of 10 different oils weighted with average export trade shares of each oil product for 2002-2004.

6 Sugar Price Index: Index form of the International Sugar Agreement prices with 2002-2004 as base.

Bron: <http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/>

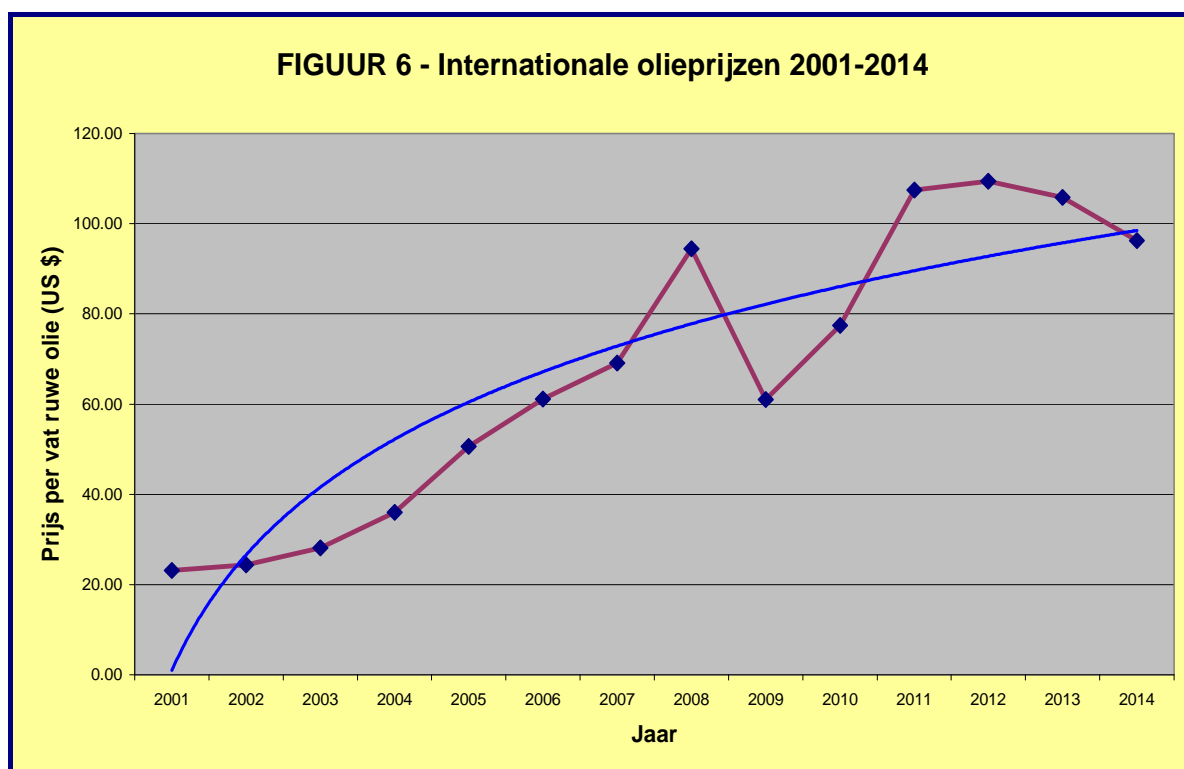
Ad. 2b Internationale olieprijsen

Een internationale factor die zeer waarschijnlijk een belangrijke invloed heeft op de prijsontwikkeling in Curaçao is de internationale prijs van ruwe olie. Immers, de hoogte van de internationale prijs van ruwe olie kan o.a. invloed hebben op:

- ❖ de hoogte van de lokale benzineprijs;
- ❖ de lokale productiekosten (van bijvoorbeeld water en elektriciteit) en vervolgens ook de consumentenprijzen van deze producten (bijvoorbeeld elektriciteits- en watertarieven);
- ❖ transportkosten (overzee en te land);
- ❖ kosten van energieverbruik voor koeling (overzee en te land) en belichting;
- ❖ lokale kosten van waterverbruik voor bijvoorbeeld landbouw.

Er kan beredeneerd worden dat respectievelijk verlaging of verhoging van voornoemde kosten te zijner tijd door de producent/verkoper aan de consument doorberekend zal worden, in de vorm van respectievelijk verlaging of verhoging van de consumentenprijs.

In 2014 is de internationale prijs van ruwe olie lager dan in de jaren 2011 tot en met 2013, maar hoger dan gedurende de jaren 2001 tot en met 2010. Zie tabel 7 en grafiek 6.

De inflatie op Curaçao in 2014 is, zoals eerder toegelicht in dit artikel, de op één na laagste van de afgelopen 10 jaar. De meest opvallende prijsontwikkelingen die zich gedurende 2014 hebben voorgedaan, zijn:

- ❖ Energiekosten is 4 procent goedkoper geworden (voornamelijk door de tariefsdaling van elektriciteit), terwijl verbruik van leidingwater 3 procent duurder is geworden.
- ❖ De voedselgroep “aardappelen, groenten en fruit” is fors duurder geworden (+16%), terwijl de voedselgroep “graanproducten” significant in prijs is gedaald (-6%).
- ❖ De kosten van autorijden is voor het tweede achtereenvolgend jaar gedaald (-1%), alhoewel minder dan de drie procent van het voorgaande jaar. De prijsontwikkeling van benzine op Curaçao heeft hierbij een belangrijke rol gespeeld: moest per ultimo 2013 nog Nafls. 2,171¹¹ per liter benzine worden betaald, per ultimo 2014 was dat 7 procent lager, namelijk Nafls. 2,020.
- ❖ Alcoholische drank is 16 procent duurder geworden, terwijl rookwaren 22 procent in prijs is gestegen.

Deze prijsontwikkelingen op Curaçao gedurende 2014 vinden plaats tegen een achtergrond van daling van de internationale olieprijs. Er kan beredeneerd worden dat gedurende 2014 de daling van de internationale olieprijs vooral op de elektriciteitstarieven en benzineprijzen op ons eiland van invloed is geweest.

Tabel 7 Internationale olieprijsen 2001 - 2014

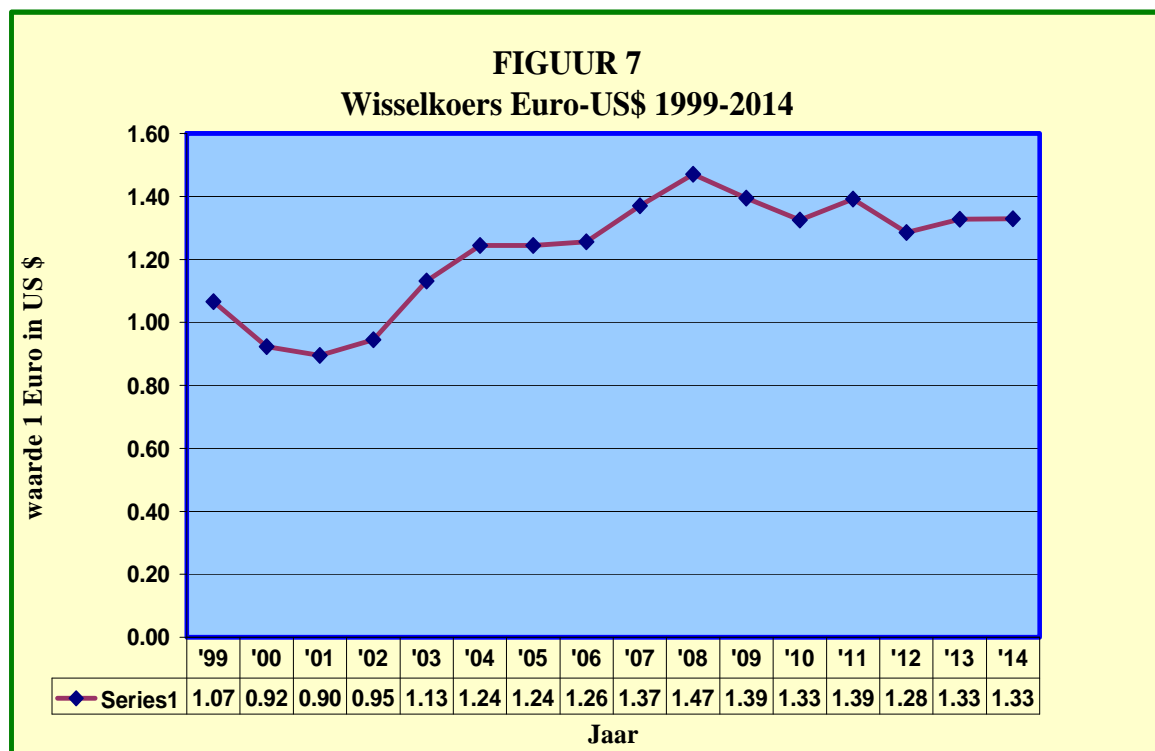
Jaar	Prijs per vat (US\$)
2001	23,12
2002	24,36
2003	28,10
2004	36,05
2005	50,64
2006	61,08
2007	69,08
2008	94,45
2009	61,06
2010	77,45
2011	107,76
2012	109,45
2013	105,87
2014	96,29

Bron: www.opec.org

¹¹ Bron: Bureau Telecommunicatie en Post Curaçao, www.btnp.org

Ad. 2c Wisselkoers EURO - US dollar

Het wettige betaalmiddel van Curaçao, de Antilliaanse gulden, is gekoppeld aan de US dollar. Hoe duurder de Euro wordt, dus hoe zwakker de dollar, hoe duurder de import voor Curaçao uit de Eurozone: voor 1 Euro dienen meer Antilliaanse gulden neergeteld te worden. Omgekeerd wordt de export naar de Eurozone goedkoper, dus een dure Euro bevordert het toerisme uit de Eurozone: voor 1 Euro krijgt de toerist meer Antilliaanse gulden c.q. US dollars.

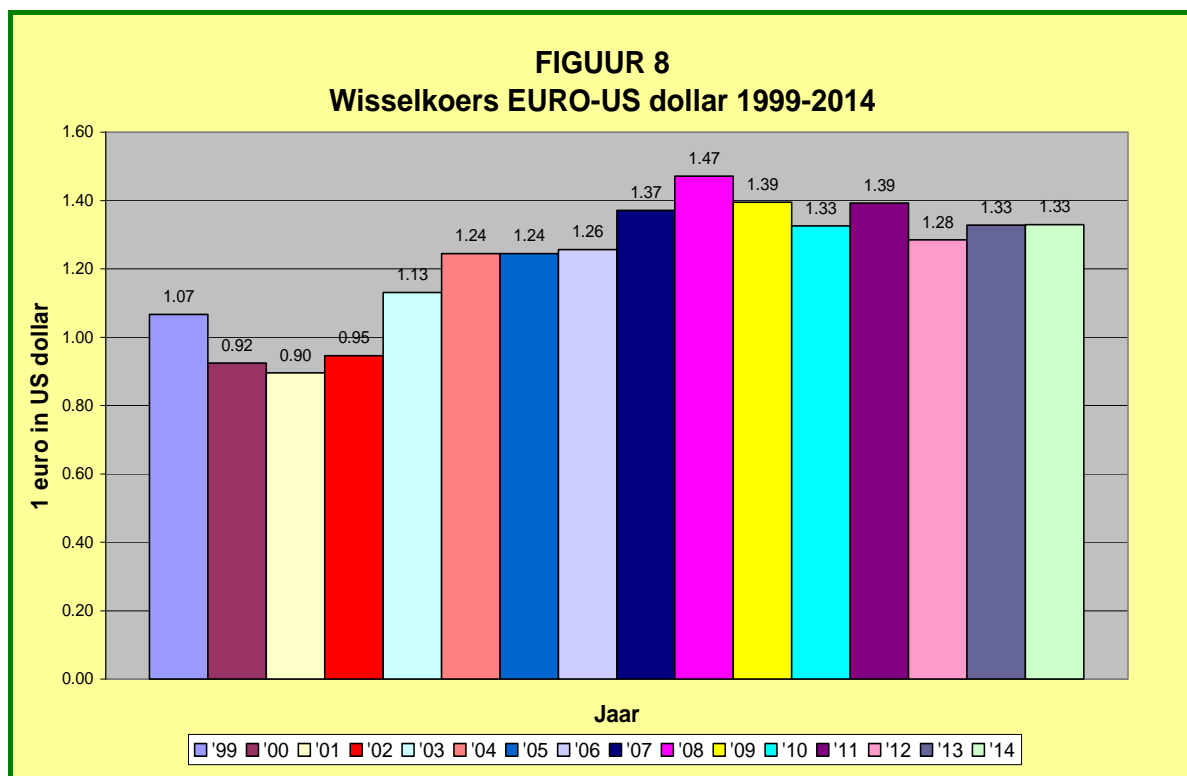
De eurodollarkoers in 2014 is vergelijkbaar met het niveau van 2010 en 2013, lager dan in de jaren 2007 t/m 2011 en hoger dan in 2012 en de jaren 1999 t/m 2006. Zie tabel 8 en grafieken 7 en 8.

De vrijwel identieke eurodollarkoers van 1,33 in 2014 vergeleken met die van 2013 betekent dat import voor Curaçao uit de eurozone, vooral Nederland, in 2014 vrijwel even duur c.q. goedkoop was als in 2013. Tegelijkertijd betekent het dat export, voornamelijk van diensten in de toerismesector, naar de eurozone even duur c.q. goedkoop was. Voor de Nederlandse (en overige Eurozone-) toerist was Curaçao in 2014 dus wat wisselkoers betreft even aantrekkelijk als het jaar daarvóór.

Tabel 8 Wisselkoers Euro - US\$	
1999	1,0658
2000	0,9236
2001	0,8956
2002	0,9456
2003	1,1312
2004	1,2439
2005	1,2441
2006	1,2556
2007	1,3705
2008	1,4708
2009	1,3948
2010	1,3257
2011	1,3920
2012	1,2848
2013	1,3281
2014	1,3285

Bron: De Nederlandsche Bank

<http://www.statistics.dnb.nl>

De drie internationale factoren samen bezien

In 2014 zijn de internationale voedselprijzen en internationale olieprijsen gedaald, terwijl import uit de Eurozone wat de wisselkoers betreft vrijwel ongewijzigd is gebleven.

Er kan worden beredeneerd dat voornoemde internationale ontwikkelingen in samenspel met lokale factoren – o.a. een negatieve economische groei van -0,5%¹², het marktspel van vraag en aanbod, overheidsbeleid ten aanzien van benzine- en nutstarieven - in belangrijke mate hebben bijgedragen aan een gematigde inflatie op Curaçao over het jaar 2014.

In een recessie –geen economische groei of zelfs negatieve economische groei- zijn er minder banen en meer werkloosheid en is er sprake van verminderde koopkracht en weinig consumentenvertrouwen. Hierdoor dalen de bestedingen, met als gevolg dat het aanbod van goederen en diensten groter is dan de vraag. Dit drukt de consumentenprijzen en leidt vervolgens tot stabilisatie of verlaging van de

consumentenprijzen, met als eindresultaat een lage inflatie of zelfs deflatie. Deze redenering kan een verklaring zijn voor de combinatie van een negatieve economische groei en een lage inflatie op Curaçao gedurende het jaar 2014.

Samenvatting, aanbeveling en vooruitblik

In dit artikel is getracht om inzicht te verschaffen in de prijsontwikkeling van Curaçao in 2014 door het vanuit drie invalshoeken nader te belichten: de prijsontwikkeling door de tijd heen, de prijsontwikkeling per bestedingscategorie en de prijsontwikkeling vanuit internationaal perspectief.

De prijsontwikkeling van Curaçao over 2014 heeft geresulteerd in een inflatieniveau (1,5 procent) dat als één van de laagsten van de afgelopen 10 jaar kan worden beschouwd. In 2014 heeft de bestedingscategorie “Voeding” het meest bijgedragen aan de inflatie in ons land, namelijk met ruim 30 procent. Met een bijdrage van bijna 20 procent aan de inflatie in 2014 neemt de bestedingscategorie “Dranken en rookwaren” een tweede plaats in. Daarentegen heeft de dalende prijsontwikkeling in de bestedingscategorie ‘Vervoer en communicatie’, met name wat betreft de benzineprijzen, in 2014 inflatieverlagend gewerkt.

Het niveau van de inflatie van Curaçao in het jaar 2014 is niet uitzonderlijk vergeleken met andere landen: bij circa de helft van de 64 overige landen die onder de loep zijn genomen is in 2014 sprake van een inflatie tussen 0 en 3 procent.

De prijsontwikkeling en de inflatie op Curaçao worden door zowel lokale als internationale factoren beïnvloed. Lokale factoren zijn bijvoorbeeld het marktspel van vraag en aanbod, inkomens en koopkracht van de burgers, kosten van bedrijfsvoering voor de ondernemers, het spaar- en consumptiegedrag van consumenten, investeringsbeslissingen en overheidsbeleid. Internationale factoren zijn met name internationale voedselprijzen, internationale prijs van ruwe olie en de eurodollarkoers.

¹² Bron: CBCS, Centrale Bank voor Curaçao en Sint Maarten, “Economische ontwikkelingen in 2014 en vooruitzichten voor 2015”, 31 december 2014.

Het inflatieniveau van een land is zowel een indicator hoe het gaat met de economische ontwikkeling van een land als een instrument om de (sociaal-)economische ontwikkeling van een land te sturen. Over het algemeen wordt door economen aangenomen dat een inflatiepercentage van maximaal 2 à 3 procent een weergave is van een gezonde economie c.q. bijdraagt aan het creëren van een gezonde economie.

Het inflatiecijfer wordt o.a. door bedrijven, de (semi-)overheid, non-profit organisaties, studenten en onderzoekers gebruikt. Gebruiksdoelen zijn o.a. het indexeren van lonen, salarissen, pensioenen, uitkeringen etc., sociaal-economisch beleid, onderzoek en het berekenen van de reële economische groei van het land.

Aanbeveling

Gelet op het sociaal-economisch belang behoeft de prijsontwikkeling van Curaçao continu de nodige aandacht van onderzoekers, beleidsmakers en de sociaal-economische partners (bedrijven, vakbonden, overheid, consumenten) in de gemeenschap. Het is aanbevelenswaardig om hierbij steeds de door economen voor een gezonde economie aangehouden richtlijn van maximaal 2 à 3 procent inflatie in het vizier te blijven houden. Immers, een te hoge inflatie – dus (structureel) hoger dan 2 à 3 procent – kan nadelig zijn voor de koopkracht en het vertrouwen van consumenten, de waarde van spaartegoeden, de concurrentiepositie ten opzichte van het buitenland en kan leiden tot verhoging van het renteniveau waardoor investeringen uitblijven.

Vooruitblik

Mede gelet op de ontwikkeling van de inflatie op Curaçao over de afgelopen 20 jaar (1995-2014), met name in het 21^e millennium (2000-2014) en meer recent in de afgelopen vijf jaar, kan onder voorbehoud een voorzichtige inschatting worden gemaakt dat de inflatie op Curaçao zich dit en de komende twee jaar (2015, 2016 en 2017) binnen de bandbreedte van 0 tot en met 3 procent zal bewegen.

Bijlage 1: Geraadpleegde bronnen bij Tabel 5 “Inflatie 2014 van 65 landen, inclusief Curaçao”

1. Algemeen Bureau voor de Statistiek in Suriname (ABS), <http://www.statistics-suriname.org/>
2. Barbados Statistical Service, <http://www.barstats.gov.bb/publications/>
3. CBS, Central Bureau of Statistics Aruba, www.cbs.aw
4. CBS, Centraal Bureau voor de Statistiek Curaçao, 29 januari 2015, Persbericht: “Consumentenprijzen Curaçao december 2014” / 29 yanüari 2015, Komunikado pa prensa: “Preisnan pa konsumidó na Kòrsou, desèmber 2014”
5. CBS, Centraal Bureau voor de Statistiek Nederland, <http://statline.cbs.nl>
6. CBS, Centraal Bureau voor de Statistiek Nederland, <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/prijzen/publicaties/artikelen/archief/2015/2015-inflatie-caribisch-nederland-gedaald-in-vierde-kwartaal-2014.htm>
7. Central Statistics Office (CSO) of St. Lucia: www.stats.gov.lc
8. Department of Statistics of the Bahamas, <http://statistics.bahamas.gov.bs>: Consumer Price Index December 2014, published February 10th 2015
9. Department of Statistics Sint Maarten, STAT, <http://stat.gov.sx>; February 9th 2015, Press release: “Consumer prices Sint Maarten December 2014”
10. <http://www.eccb-centralbank.org/Statistics/#cpidata>
11. INDEC, Instituto Nacional de Estadística i Senso, http://www.indec.mecon.ar/ftp/cuadros/ingles/ipcnu_01_15.pdf & <http://www.lanacion.com.ar/inflacion-y-precios-t46867> - <http://www.lanacion.com.ar/1760850-segun-el-indec-la-inflacion-del-ano-pasado-fue-de-239>
12. www.inflation.eu
13. www.rateinflation.com
14. Statistics Canada, <http://www.statcan.gc.ca>
15. Statistical Institute of Belize, <http://www.sib.org.bz/statistics/consumer-price-index>
16. The Statistical Office of St Vincent & the Grenadines, Consumer Price Index – Monthly Statistical Bulletin - December 2014, <http://www.stats.gov.vc>
17. www.tradingeconomics.com